

ADRODDIAD I FWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU

3ydd Chwefror 2023

TEITL: *Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Gogledd Cymru 2023-2025*

AWDUR: *David Roberts, Cadeirydd Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Gogledd Cymru Sian Lloyd Roberts, Rheolwr Sgiliau Rhanbarthol*

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Mae Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Gogledd Cymru 2023-2025 (sydd wedi'i gynnwys yn **Atodiad 1**) wedi'i ddatblygu fel sylfaen i ddull gweithredu strategol Llywodraeth Cymru i gyflawni darpariaeth sgiliau a chyflogaeth yn y rhanbarth.
- 1.2. Mae wedi'i gynhyrchu gan Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Gogledd Cymru yn dilyn ymgynghoriadau gyda rhanddeiliaid, darparwyr rhanbarthol a'r diwydiant rhwng Ebrill a Gorffennaf 2022.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Cadarnhau'r Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth rhanbarthol a'r tair blaenoriaeth sydd wedi'u hamlinellu yn y cynllun.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Adrodd i Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru ar y Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Rhanbarthol.

4. CEFNIDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Pwrpas a Dull Gweithredu

- 4.1.1. Mae Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Gogledd Cymru (y Bartneriaeth) wedi derbyn rôl allweddol gan Lywodraeth Cymru i helpu i dorri'r cylch o sgiliau isel, cyflogau isel a chynhyrchedd isel. Rôl y Bartneriaeth yw adnabod y bylchau sgiliau a'r prinder sgiliau yn y rhanbarth drwy ddeall yn well yr hyn sydd ar y gweill o ran cyfleoedd a buddsoddiadau a manteisio ar wybodaeth y cyflogwyr a'r rhanddeiliaid.
- 4.1.2. Mae'r Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol yn derbyn contract blynyddol gan Lywodraeth Cymru er mwyn ymgymryd â thasgau a pheynnau gwaith penodol. Mae gan y Bartneriaeth gontract i gyflawni cynllun sgiliau a chyflogaeth rhanbarthol i Lywodraeth Cymru ynghyd ag argymhellion ar gyfer blaenoriaethau rhanbarthol ac is-ranbarthol ar gyfer Addysg Bellach ôl-16 a Dysgu Seiliedig ar Waith yn unol â data a gwybodaeth am y farchnad lafur ac anghenion cyflogwyr. Mae atodlen y contract gan Lywodraeth Cymru yn cynnwys gofynion i'r Bartneriaeth ganolbwyntio ar feysydd polisi allweddol gan gynnwys sgiliau Sero Net, sgiliau'r Gymraeg a sgiliau Digidol.

- 4.1.3. Ar gyfer 2022-23, mae'r Bartneriaeth wedi cael tasg gan Lywodraeth Cymru i gynhyrchu Cynllun Cyflogaeth Rhanbarthol tair blynedd. Mae tîm y Bartneriaeth wedi bod yn gweithio gyda chyflogwyr a rhanddeiliaid/darparwyr rhanbarthol dros yr haf. Wrth ddatblygu'r cynllun, mae'r Bartneriaeth wedi ymgymryd ag adolygiad cynhwysfawr o'r cyd-destun economaidd a pholisi, dadansoddiad o wybodaeth am y farchnad lafur ynghyd â gwybodaeth sylfaenol a gasglwyd yn bennaf drwy ein Harolwg Sgiliau Cyflogwyr Gogledd Cymru.
- 4.1.4. Er mwyn cryfhau'r ymatebion i'r arolwg, fe wnaethom gynnal grwpiau ffocws, gweithdai a chyfarfodydd un i un gyda chyflogwyr ar draws ein sectorau. Cymerodd dros 400 o fusnesau o ledled y rhanbarth ran yn y broses ymgynghori gan helpu i lunio blaenoriaethau'r cynllun.
- 4.1.5. Yn dilyn y cyfnod ymgynghori hwn, cyflwynwyd y Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth ar gyfer y rhanbarth i Lywodraeth Cymru am gymeradwyaeth ac fe'i cadarnhawyd a'i mabwysiadwyd yng nghyfarfod y Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol ddiwedd mis Tachwedd 2022.
- 4.1.6. Derbyniwyd cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru i'r Cynllun Sgiliau yn ddiweddar, a chaiff y Cynllun ei lansio'n ffurfiol yn ein Digwyddiad Sgiliau ar 27 Ionawr 2023.

4.2. Trosolwg o'r Cynllun

- 4.2.1. Mae Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Gogledd Cymru 2023-2025 yn dwyn at ei gilydd drosolwg o gyflogaeth, recriwtio ac anghenion sgiliau busnesau a chyflogwyr lleol, ynghyd â'r sgiliau sydd eu hangen ar unigolion i gyflawni eu potensial. Mae'r cynllun yn rhoi trosolwg o'n tirwedd sgiliau, marchnad lafur ac economi fel y mae ar hyn o bryd, ac mae'n rhoi sylw i rai o'r prif heriau y bydd angen i'r rhanbarth fynd i'r afael â nhw er mwyn cael system sgiliau cynaliadwy.
- 4.2.2. Un o'r penodau allweddol yn y cynllun yw trosolwg o'r hyn y mae cyflogwyr wedi'i ddweud wrthym yw'r materion a'r heriau sgiliau allweddol i'w busnesau nhw a'r rhanbarth yn ei gyfanrwydd. Mae'r rhanbarth yn wynebu heriau sylweddol oherwydd yr heriau ac effeithiau parhaus COVID-19, y DU yn gadael yr UE ac yr argyfwng costau byw/ynni. Ar hyn o bryd, mae cyflogwyr yn adrodd am brinder difrifol cyflenwad llafur a swyddi gwag ar draws y mwyafrif o'r rhanbarth a'r sectorau, gyda cholli staff medrus yn broblem i'r sector Gweithgynhyrchu a phroblemau cadw staff yn y sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Gan fod llai o bobl ddi-waith yn ymgeisio am bob swydd wag, bydd yn rhaid i gyflogwyr ddod o hyd i wahanol ffyrdd i ddod o hyd i staff a'u cadw, gan gynnwys cynyddu cyflogaeth a buddion eraill megis gwaith hyblyg a chynaliadwy.
- 4.2.3. Yn fwy eang, mae'r dystiolaeth o'n hymgynghoriad wedi dangos natur gyfnewidiol y farchnad lafur a'r sgiliau gwahanol fydd eu hangen i fodloni anghenion cyflogwyr yn unol â Sero Net, datblygiadau Digidol a'r Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys:
- Mae yna **fylchau sgiliau dybryd** mewn Adeiladu Carbon Isel ac Adeiladu Retroffit megis Cydlynwyr Retroffit, Aseswyr Retroffit, Arbenigwyr Amlenni Adeiladu, Syrfewyr, Dylunio a Gwerthuso Ynni
 - Dywedodd 43% o ymatebwyr yn ein Arolwg Sgiliau Cyflogwyr (Mai 2022) eu bod yn rhagweld rhai swyddi newydd a/neu sgiliau o fewn eu sefydliad yn y tair blynedd nesaf i gael eu hystyried yn **'swyddi gwyrdd'** neu wedi'u halinio i'r agenda sero net
 - **Trawsnewidiad digidol** sydd wedi datgelu bylchau sgiliau ym mhob un o feysydd sgiliau digidol, ond yn benodol mewn meysydd uwch megis **codio, marchnata digidol cymdeithasol a seibr-ddiogelwch..**
 - Mae cyflogwyr o bob sector yn cynllunio i recriwtio i'r rolau digidol a ganlyn dros y flwyddyn nesaf: Dadansoddwyr Data, Datblygiadau Meddalwedd, Cefnogaeth TG,

Robotics, Arbenigwyr AI, Rhwydweithio TG, Prosesydd Data a rolau Cefnogaeth Bwrdd Gwaith.

- Dywedodd 48% o gyflogwyr yn ein Harolwg Sgiliau Cyflogwyr (Mai 2022) eu bod yn ei chael yn anodd recriwtio a/neu gadw gweithlu gyda'r lefel gywir o sgiliau digidol
- Mae rhai cyflogwyr o sawl sector yn ei chael yn anodd recriwtio pobl gyda'r lefel gywir o ran sgiliau'r iaith Gymraeg

4.2.4. Yn ogystal, mae'r Cynllun yn canolbwyntio ar yr wyth sector twf ac allweddol yn y rhanbarth. Mae'r rhan 'Sylw i'r Sectorau' hon o'r cynllun yn rhoi manylion yr heriau, y materion a'r blaenoriaethau sgiliau sy'n wynebu pob un o'r sectorau a'r pethau y mae angen i ni ganolbwyntio arnynt a rhoi sylw i'r heriau.

4.3. Blaenoriaethau'r Cynllun

4.3.1. Mae rhan olaf y cynllun yn dwyn ynghyd ein gweledigaeth, ein blaenoriaethau a'n camau gweithredu i ddod dros rhai o'r heriau a'r materion a amlinellir uchod. Bydd y blaenoriaethau a'r argymhellion hyn yn pennu gweithgareddau'r Bartneriaeth dros y tair blynedd nesaf. Yr hyn sy'n sail i'r holl faterion a blaenoriaethau yw'r angen am ragor o Wybodaeth gadarn am y Farchnad Lafur:

Blaenoriaeth 1 Galluogi a Grymuso Cyflogwyr

- Annog cyflogwyr i fuddsoddi yn eu brand, a brand ehangach 'Gogledd Cymru', i ddenu gweithlu'r rhanbarth drwy hyrwyddo cyfleoedd a llwybrau datblygu i mewn i sectorau
- Cefnogi ein cyflogwyr i ymestyn eu cyrhaeddiad i grŵp ehangach o drigolion Gogledd Cymru a chronfeydd talent lleol eraill ac amrywio eu gweithlu yn sgil y newid mewn demograffeg a gweithlu sy'n heneiddio drwy hyrwyddo arferion gwaith teg.
- Cynyddu ymwybyddiaeth cyflogwyr a mynediad i'r gefnogaeth sydd ar gael i gyflogwyr trwy raglenni sgiliau a chyflogaeth drwy ymgyrchoedd, sioeau teithiol ac *expos*
- Sut mae sgiliau cyflogwyr lleol ac anghenion recriwtio yn gweddi i'r cyrsiau/hyfforddiant/cymwysterau y mae darparwyr hyfforddiant lleol a chenedlaethol yn eu darparu
- Y cysylltiadau rhwng cyflogwyr lleol a phobl ifanc i'w hysbrydoli a'u hysbysu am gyfleoedd gyrfa lleol a'u helpu i wneud penderfyniadau gwybodus am swyddi a gyrfaoedd
- Hyrwyddo buddion Prentisiaethau a chyfleoedd dysgu'n seiliedig ar waith yn cynnwys Prentisiaethau a Rennir a Prentisiaethau Gradd
- Sut mae sgiliau cyflogwyr lleol ac anghenion recriwtio yn gweddi i'r cyrsiau/hyfforddiant/cymwysterau y mae darparwyr hyfforddiant lleol a chenedlaethol yn eu darparu

Blaenoriaeth 2 Galluogi a Grymuso Unigolion

- Datblygu'r cyflenwad talent sydd oddi mewn ac sy'n dod o addysg, ysgolion, AB ac AU, Prentisiaethau a grymuso'r rhai sy'n gadael addysg i ymateb yn gadarnhaol i anghenion cyflogwyr Gogledd Cymru
- Sicrhau bod yr holl unigolion yn gwybod eu hopsiynau pan ddaw hi i'w llwybr gyrfa a gwneud yn siŵr fod pobl wedi'u cysylltu â'r cyfleoedd y mae byw yn y Gogledd yn eu cyflwyno drwy gynhyrchu gwybodaeth o ansawdd am y farchnad lafur.
- Denu a chadw gweithlu o ansawdd uchel yng Ngogledd Cymru, sy'n canolbwyntio ar ein boblogaeth leol a gwerthu Gogledd Cymru fel lle braf i fyw a gweithio.
- Ymgysylltu â gwaith a hyrwyddo llwybrau i swyddi/gyrfaoedd cynaliadwy ar gyfer unigolion.

- Hyrwyddo cyfleoedd ailsgilio ac uwchsgilio i'r gweithlu presennol ym mhob sector ac ymestyn cefnogaeth i'r rhai sy'n newid gyrfaeodd.
- Mae angen datblygu llwybrau clir a chryf i NEET, cyn-filwyr, cyn droseddwyr, ffoaduriaid, cyflyrau iechyd hirdymor sy'n gwella a phobl dros 50 mlwydd oed i uwchsgilio/ailsgilio ac ailymuno â'r gweithlu.
- Hyrwyddo cyfleoedd profiad gwaith i unigolion cyn-16 ac ôl-16.
- Cymell pobl Gogledd Cymru i ddeall manteision dysgu gydol oes.
- Hyrwyddo sgiliau Menter ac Arloesedd ar draws yr holl gamau o'r llwybr cyflogaeth.

Blaenoriaeth 3 Sut y darperir cefnogaeth a sefydlu'r cysylltiadau

- Dwyn ynghyd darparwyr cefnogaeth a rhan-ddeiliaid allweddol
- Datblygu'r darparwyr cefnogaeth (e.e. mentora'r mentoriaid)
- Deall beth sy'n gweithio - casglu a rhannu arfer dda
- Hyrwyddo mireinio a chael gwared ag annibendod - osgoi dyblygu ac annog symlrwydd
- Cefnogi datblygu dull gwaith hyblyg a all ymateb i anghenion nawr ac yn y dyfodol
- Herio polisi a hyrwyddo polisi a phenderfyniadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth

4.4. Camau Nesaf

4.4.1. Y cam nesaf i'r Bartneriaeth fydd datblygu'r blaenoriaethau a'r argymhellion hyn yn gynllun gweithredu mwy penodol a manwl, a fydd yn gynllun cyflawni y bydd y rhanbarth yn ei rannu dros y tair blynedd nesaf. Caiff y blaenoriaethau sydd wedi'u mynegi yma eu mireinio ymhellach a'u cyflawni mewn nifer o ffyrdd gwahanol, er mwyn gwneud y mwyaf o gapasiti adnoddau a gweithio mewn partneriaeth.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

5.1. Nid oes cais gan y Bartneriaeth i'r Bwrdd Uchelgais ariannu ei swyddogaeth prif-ffrwd, ond mae'n bosib y bydd goblygiadau adnoddau i brosiectau dilynol.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

6.1. Dim ar hyn o bryd.

7. GOBLYGIADAU STAFFIO

7.1. Dim ar hyn o bryd.

8. EFFAITH AR GYDRADDOLDEB

8.1. Dim wedi'u hadnabod.

9. YMGYNGHORIADAU A GYNHALIUYD

9.1. Mae ymgynghoriad wedi'i gynnal gyda'r fforwm rhanbarthol, Bwrdd Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol Gogledd Cymru a chyflogwyr, darparwyr a rhanddeiliaid yn ystod haf 2022.

ATODIADAU:

Atodiad 1

Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Gogledd Cymru 2023-2025

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro - Awdurdod Lletya:

“Rhoddir unrhyw sylwadau yn y cyfarfod.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol (Swyddog Adran 151 yr Awdurdod Lletya):

“Mae'r adroddiad yn nodi nad oes ymhlygiad ariannol uniongyrchol ar y Bwrdd Uchelgais o fabwysiadu'r cynllun hwn, ac rwyf yn cefnogi ei gynnwys. Bydd angen i unrhyw geisiadau am arian ar gyfer prosiectau unigol fod yn destun y trefniadau arferol.”